gemeenteSLUIS

24.0018205

Inkomende documenten Gemeente Sluis

Postadres:
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Bezoekadres:
Nieuwstraat 22
4501 BD Oostburg

Telefoon 140117
Telefoon +31 (0)117 457 000
Telefax +31 (0)117 452 241

IBAN: NL33INGB0661900169
BIC code: INGBNL2A
BTW-nummer: 811046321B01

www.gemeentesluis.nl
info@gemeentesluis.nl

Aan de leden van de gemeenteraad Sluis

ons kenmerk : 24.0018106
uw brief d.d. :
uw kenmerk :
behandeld door : M.C.A. Jansen
doorkiesnummer : 140117
onderwerp : ontwikkelingen Bibliotheek
bijlage(n) : beleidsplan

Gemeente Sluis
Ingekomen
21 NOV. 2024
NR.

Oostburg, 21 NOV 2024

Geachte raadsleden,

Inleiding
De verandering en verbreding van klassieke bibliotheek naar maatschappelijk-educatieve bibliotheek heeft de afgelopen jaren een flinke vlucht naar voren genomen. Juist in de coronatijd bleek hoe essentieel de dienstverlening van bibliotheken voor veel inwoners is. Bibliotheken werden in deze periode door de Rijksoverheid als essentiële voorziening gekwalificeerd. Door alle media-aandacht was er meer dan ooit aandacht voor de hoeveelheid aan maatschappelijke functies die de bibliotheek vandaag de dag ontplooit. Ook de verblijfsfunctie kwam prominent naar voren. Er is een reeks aan actuele ontwikkelingen waarover wij uw raad graag informeren.

Beleidsplan
De Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen heeft vorig jaar samen met ons en de gemeenten Hulst en Terneuzen gewerkt aan een meerjarenbeleidsplan. Dit plan bieden wij u ter informatie aan. In het beleidsplan is meer te lezen over de landelijke kaders, de digitale bibliotheek en specifiek over Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen met ambities en speerpunten.

'Bescheiden gedrevenheid' is een term die past bij het karakter van de Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen. Met een relatief klein team houden ze hun vestigingen (deels onbemand) draaiende. Ze werken hard aan de ambitie 'op elke school een bibliotheek'. De landelijke ontwikkelingen in het bibliotheekveld komen terug in hun beleid op een schaal die onze regio past. Het is fijn dat voor vrijwel alle Zeeuws-Vlamingen de bibliotheek nog altijd, letterlijk en figuurlijk, dichtbij is.

Zorgplicht Bibliotheken vanaf 2026
Gemeenten en Provincies moeten vanaf 2026 zorgen voor voldoende en volwaardige bibliotheken. In de Wet stelsel openbare bibliotheken (WsoB) wordt de huidige bevorderingstaak van gemeenten en provincies omgezet in een zorgplicht. De bekostiging van deze zorgplicht zal via het gemeentefonds verlopen. De gemeenten krijgen hiermee een taak die in medebewind wordt uitgevoerd en dat leidt automatisch tot een interbestuurlijke toezichtstaak (IBT) voor de provincies. Wij ontvangen vanaf volgend jaar extra structurele middelen (ongeveer € 100.000).

Extra bibliotheekvestiging Sluis
Naast de klassieke rol (stimuleren lezen, onderzoek en uitgiftepunt) vinden wij de Bibliotheek van cruciaal belang voor het bestrijden van laaggeletterdheid en bevorderen van sociale samenhang en zelfredzaamheid. Een bibliotheek kan een rol spelen als ontmoetingsruimte en centraal punt voor ondersteuningsvragen van mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Het liefst zien wij in elke vitale kern in onze gemeente een dergelijke voorziening.

Naast de bibliotheek op de school zijn er al vestigingen in Breskens, Oostburg en IJzendijke. De beschikbare structurele middelen en een incidentele, specifieke uitkering van de rijksoverheid benutten wij om een nieuwe vesting in de kern Sluis te openen. Zo wordt de bibliotheekfunctie in MFC 'de Keure' in ere hersteld. De terugkeer van een maatschappelijke voorziening die ontmoeting en sociale cohesie bevordert en een bescheiden bijdrage levert aan de gewenste 'spiraal van versterking'.

De financiële consequenties van deze ontwikkelingen zijn meegenomen in de laatste begrotingswijziging 2024.

Wat kunt u nog verwachten?
Op basis van de genoemde zorgplicht kijken we op een later moment naar de mogelijkheden voor de kern Aardenburg. Daarnaast kijken we na vaststelling van de nieuwe subsidiekaders naar een passende subsidiegrondslag voor de Bibliotheek, inclusief passende prestatieafspraken. Hierin betrekken we ook de resultaten vanuit de voorziene cultuurnota en het beleidsplan Sociaal Domein. Tot slot trekken we samen met de Bibliotheek op rondom nieuw beleid en maatregelen rondom het thema laaggeletterdheid en basisvaardigheden.

Hoogachtend,

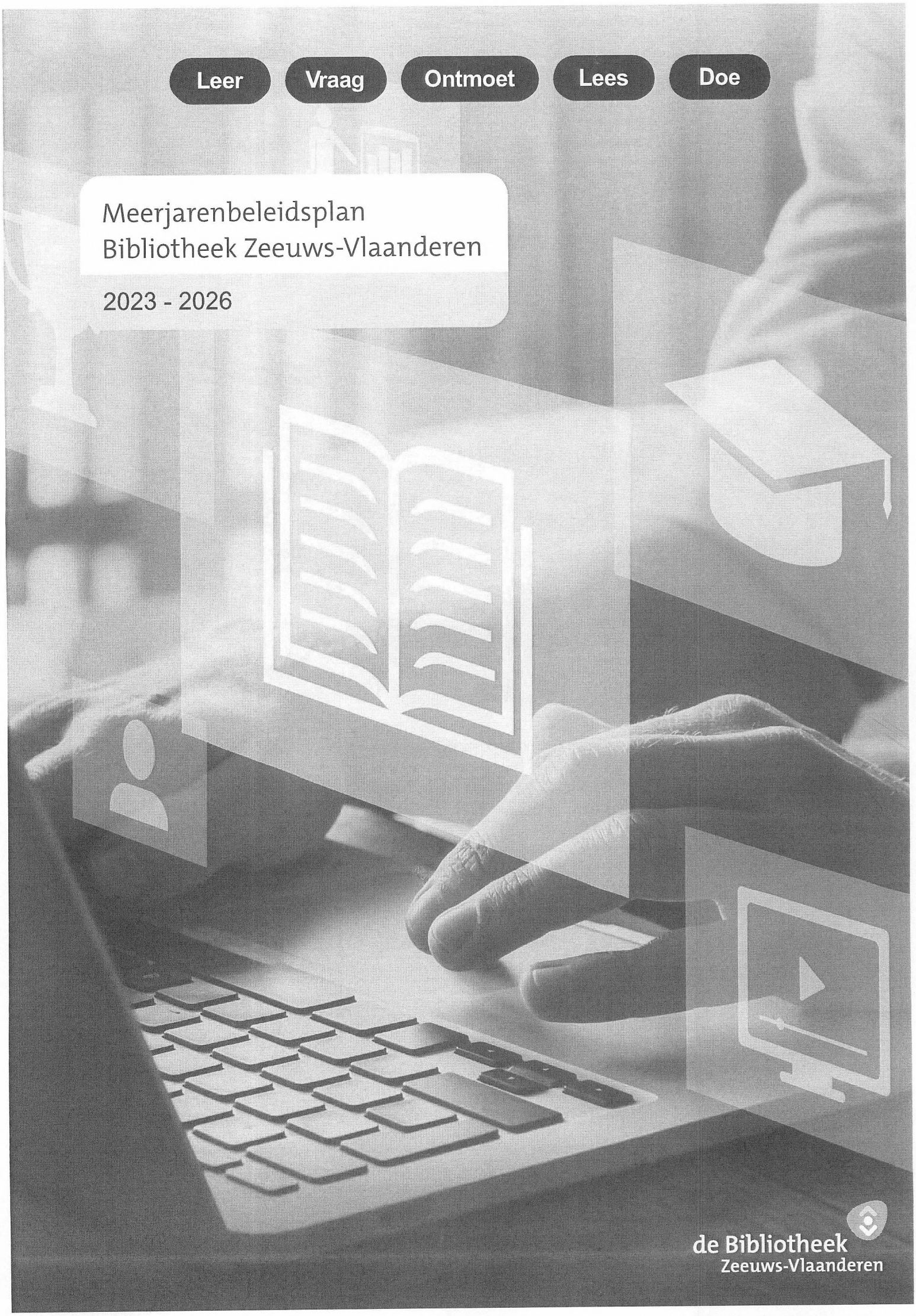
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,

S.I. de Kievit-Minnaert

De burgemeester,

mr. M.M.D. Vermue

Leer
Vraag
Ontmoet
Lees
Doe
Meerjarenbeleidsplan
Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen
2023 - 2026
de Bibliotheek
Zeeuws-Vlaanderen

Meerjarenbeleidsplan Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen 2023 - 2026

"Hier bij ons is de verte dichtbij
lijkt de afstand vergeten
wordt er niets afgemeten
hier bij ons is de ruimte nog vrij"

(Uit: "Hier bij ons", Eric van Laere)

1. Ter inleiding 04
2. Landelijke kaders 05
3. Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen 07
4. Ambities voor de komende periode 08
5. De digitale bibliotheek 11
6. Specifieke ambities per gemeente 12
7. De organisatie 14
8. Speerpunten periode 2023-2026 16
9. Organogram 17
10. Begroting periode 2023-2026 17
11. Literatuur 18

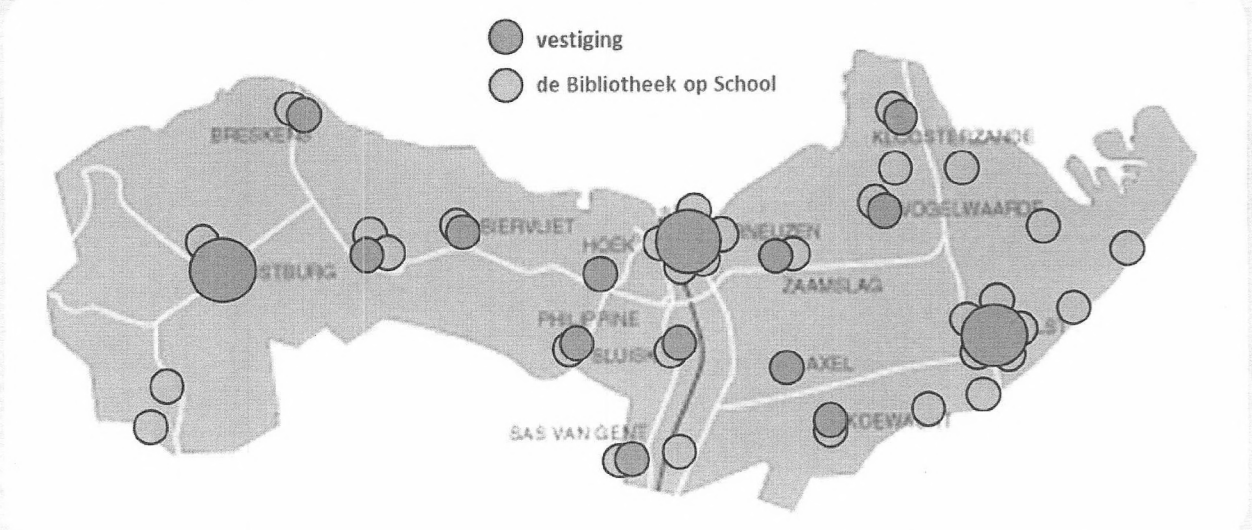
01. Ter inleiding

De verandering en verbreding van klassieke bibliotheek naar maatschappelijk-educatieve bibliotheek heeft afgelopen jaren een flinke vlucht naar voren genomen. Juist in de coronatijd bleek hoe essentieel de dienstverlening van bibliotheken voor veel inwoners is. Bibliotheken werden in deze periode door de rijksoverheid als essentiële voorziening gekwalificeerd. Door alle media-aandacht was er meer dan ooit aandacht voor de veelheid aan maatschappelijke functies die de bibliotheek vandaag de dag ontplooit. Ook de verblijfsfunctie kwam prominent naar voren.
De bibliotheken in Zeeuws-Vlaanderen hebben veel stappen gezet in de afgelopen jaren. De ontwikkeling van een brede dienstverlening heeft centraal gestaan en er zijn nieuwe vestigingen geopend in Oostburg (2016), in Terneuzen (2022) en Hulst (2020). Daarnaast zijn bijna alle overige vestigingen vernieuwd en hebben nu een frisse, uitnodigende uitstraling. Ook zijn er inmiddels meer dan 25 bibliotheken op school geopend. En zijn er landelijke middelen ter beschikking gesteld om dat aantal in deze beleidsperiode met 11 uit te breiden. Ook de kinderopvang wordt in deze uitbreiding meegenomen.

Onze bibliotheken zijn er voor onze inwoners. De wensen en behoeften van onze bezoekers en leden staan voorop. Dat doen we in nauwe en goede samenwerking met de drie gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen: gemeente Sluis, gemeente Terneuzen en gemeente Hulst.

'Bescheiden gedrevenheid' omschrijft misschien wel het beste het karakter van Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen. Met een relatief klein team houden we onze vestigingen (deels onbemand) draaiende. We werken hard aan de ambitie “op elke school een bibliotheek”. En alle landelijke ontwikkelingen in het bibliotheekveld komen terug in ons beleid. Natuurlijk, op een schaal die past bij onze schaalgrootte. Maar als bibliotheekorganisatie zijn we er trots op dat voor vrijwel alle Zeeuws-Vlamingen de bibliotheek nog altijd – letterlijk en figuurlijk – dichtbij is (zie ook onderstaand kaartje). Daar blijven we ons ook de komende beleidsperiode met bevlogenheid voor inzetten.

Rudi Crombeen
directeur/bestuurder Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen

02. Landelijke kaders

De Bibliotheekwet
De vijf functies van Bibliotheken zijn vastgelegd in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), die sinds 2015 van kracht is:

1. Kennis en informatie ter beschikking stellen
2. Ontwikkeling en educatie bieden
3. Lezen bevorderen en laten kennismaken met literatuur
4. Ontmoeting en debat organiseren
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur

Het vervullen van de vijf functies - fysiek en digitaal - is geen vrijblijvende zaak, maar een wettelijke verplichting. Ze moeten alle vijf binnen elke bibliotheekorganisatie aanwezig zijn. In de Wsob is ook vastgelegd dat iedereen welkom is in de bibliotheek. De publieke waarden zijn:

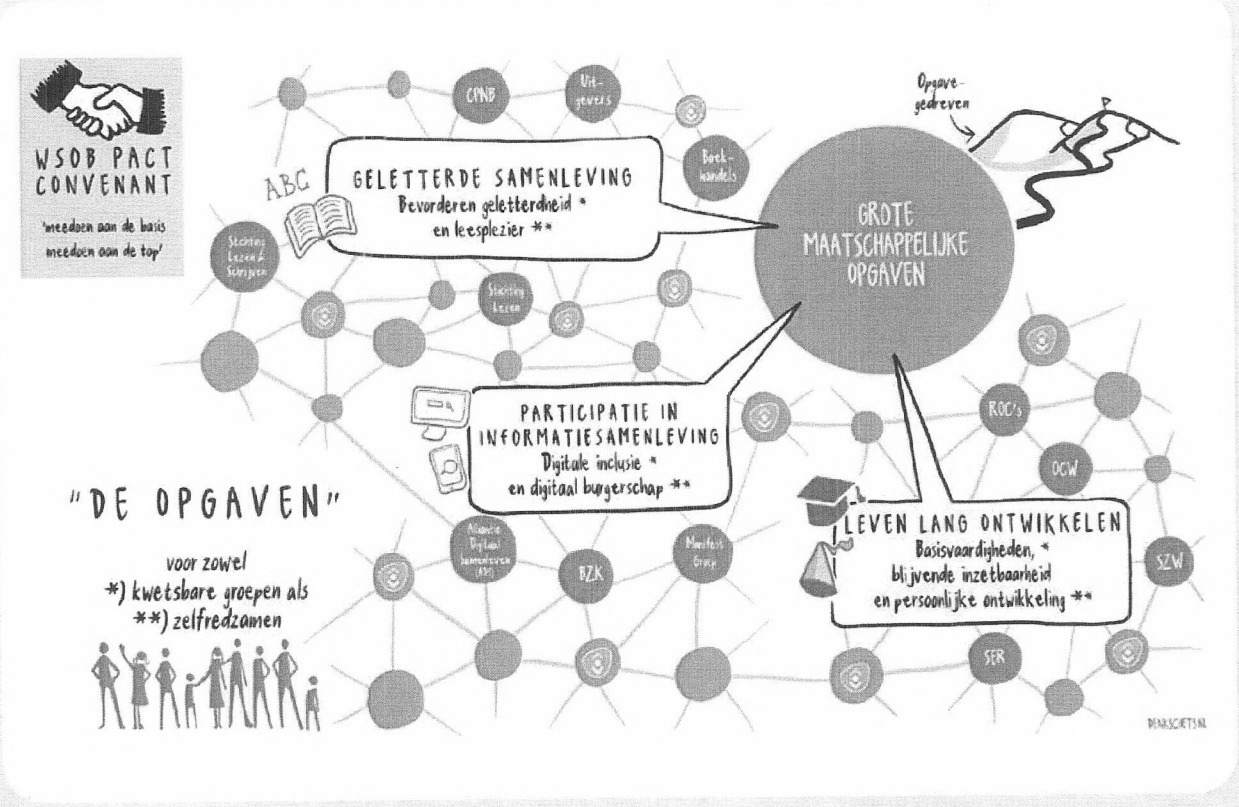
- betrouwbaarheid
- onafhankelijkheid
- authenticiteit
- pluriformiteit
- toegankelijkheid

Alle openbare bibliotheken in Nederland verbinden zich met elkaar in een netwerk van 700 bibliotheekvestigingen, 150 bibliotheekorganisaties en negen provinciale ondersteuningsinstellingen. Dit netwerk bereikt jaarlijks meer dan vier miljoen mensen. De gezamenlijke, landelijke ambitie is om dat aantal de komende jaren te verdubbelen.

Het Bibliotheekconvenant
In 2020 is de Wsob geëvalueerd. Om deze wet kracht bij te zetten is het Bibliotheekconvenant 2020-2023 opgesteld en ondertekend door de bestuurlijke partners en partijen in het bibliotheekveld. Met het Bibliotheekconvenant (oktober 2020) benadrukken het bibliotheekstelsel en de drie overheidslagen OCW, IPO en VNG het belang van een volwaardige lokale bibliotheekvoorziening én van goede samenwerking in het bibliotheekstelsel. Aanleiding voor het Bibliotheekconvenant zijn de aanbevelingen uit de eerste evaluatie van de Wsob (Bibliotheekwet, 2015) en uit het advies van de Raad voor Cultuur: Een bibliotheek voor iedereen (2020).

In het Bibliotheekconvenant worden drie actuele maatschappelijke opgaven beschreven waaraan openbare bibliotheken een bijdrage leveren:

1. Geletterde samenleving – Bevorderen geletterdheid en leesplezier
   Er zijn grote zorgen rond de gevolgen van laaggeletterdheid bij volwassenen en de afname van leesvaardigheid en leesplezier bij de jeugd.
2. Participatie in informatiesamenleving – Digitale inclusie en digitaal burgerschap
   Niet iedereen kan meekomen met de digitale ontwikkelingen en dreigen daardoor aansluiting met de maatschappij te verliezen.
3. Leven lang ontwikkelen – Basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid
   De behoefte en de wens van burgers om een leven lang te kunnen leren.

De netwerkagenda

In de Netwerkagenda 2021-2023 staat beschreven hoe de bibliotheeksector de komende jaren invulling gaat geven aan deze maatschappelijke opgaven en aan de opgaven zoals benoemd in de Wsob. Bibliotheekpartijen Koninklijke Bibliotheek (KB), Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) en Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland (SPN) openen de Netwerkagenda met een manifest waarin zij vijf principes beschrijven. Partijen willen op gelijke basis samenwerken, waarin zij altijd de volgende opgave centraal stellen: "We delen de gedrevenheid om vanuit onze maatschappelijk-educatieve rol bij te dragen aan maatschappelijke opgaven. Ieder vanuit zijn eigen kracht, eigen kunde en eigen basis". Daarnaast benoemt de bibliotheeksector in de Netwerkagenda nog acht stelselopgaven die voorwaardelijk zijn voor een succesvolle aanpak van de maatschappelijke opgaven:

1. Robuuste, lokale bibliotheek
2. Medewerkers en vrijwilligers
3. Digitale infrastructuur
4. Kwaliteit en kennis
5. Innovatie
6. Collectie
7. Gezamenlijke klantbenadering
8. Digitale openbare bibliotheek

Zorgplicht

Vanaf 2025 komt er een wettelijke zorgplicht voor provincies en gemeenten waarmee de toegang tot de openbare bibliotheek wordt gewaarborgd. Deze zorgplicht zal zich met name richten op de inhoud van het bibliotheekwerk en de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor alle inwoners.

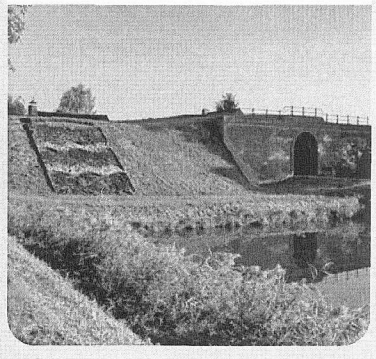
03. De Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen

Als Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen stimuleren, ondersteunen en faciliteren we alle inwoners van de gemeenten Sluis, Terneuzen en Hulst in hun persoonlijke ontwikkeling. Dit om iedereen in staat te stellen mee te doen met en actief bij te dragen aan de samenleving. Dat doen we door openbare, laagdrempelige voorzieningen aan te bieden. We stimuleren de leescultuur en bieden een informele leeromgeving.

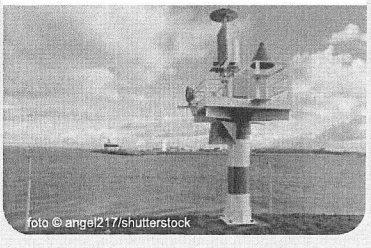
Daarnaast zijn onze bibliotheken een 'third place': een derde plek om te zijn, naast thuis en werk. Een plaats voor wie zich wil ontspannen en rust zoekt om informatie - in welke vorm dan ook - tot zich te nemen. Maar ook iedereen die zich eenzaam voelt kan in de bibliotheek terecht voor ontmoeting en gesprek. Of kan deelnemen aan de vele activiteiten die worden georganiseerd. We werken samen met veel verschillende partners; zowel in de private als de niet-private sector. Door de bundeling van krachten worden ideeën versterkt.

Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen telt vijftien vestigingen:

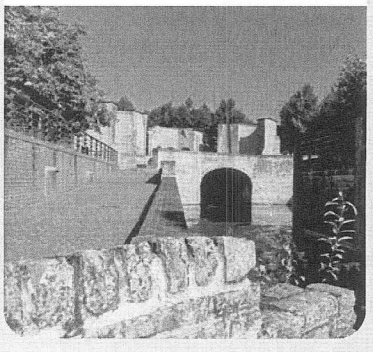
Gemeente Sluis
- Breskens
- IJzendijke
- Oostburg

Gemeente Terneuzen
- Axel
- Biervliet
- Hoek
- Koewacht
- Philippine
- Sas van Gent
- Sluiskil
- Terneuzen
- Zaamslag

Gemeente Hulst
- Hulst
- Kloosterzande
- Vogelwaarde

De hoofdvestigingen zijn de bibliotheken in Oostburg, Terneuzen en Hulst. Deze vestigingen hebben de grootste collectie, de meeste bemande openingsuren en in deze bibliotheken vinden de meeste activiteiten plaats.
Een gedeelte van de kleinere bibliotheken is onbemand toegankelijk. Bibliotheekleden kunnen in deze vestigingen met hun lenerspas naar binnen om daar hun (veelal gereserveerde) boeken op te halen en terug te brengen. De onbemande bibliotheken hebben erg ruime toegangstijden; ook 's avonds en in het weekend.

Naast de reguliere vestigingen kent Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen veel bibliotheken op school (dBoS). Een dBoS is een concept, waarbij de bibliotheek en de school gezamenlijk extra aandacht geven aan lezen, vrij lezen, begrijpend lezen en woordenschatontwikkeling. Daarnaast is er extra aandacht voor digitale vaardigheden van de kinderen; de zoektocht naar digitale informatie en de gevaren van internet.

Momenteel is de dekkingsgraad hiervan ongeveer 60%. Met de uitbreiding zoals vernoemd in de inleiding, stijgt dit percentage naar 75. De ambitie is om uiteindelijk op elke basisschool in Zeeuws-Vlaanderen een dBoS te hebben.

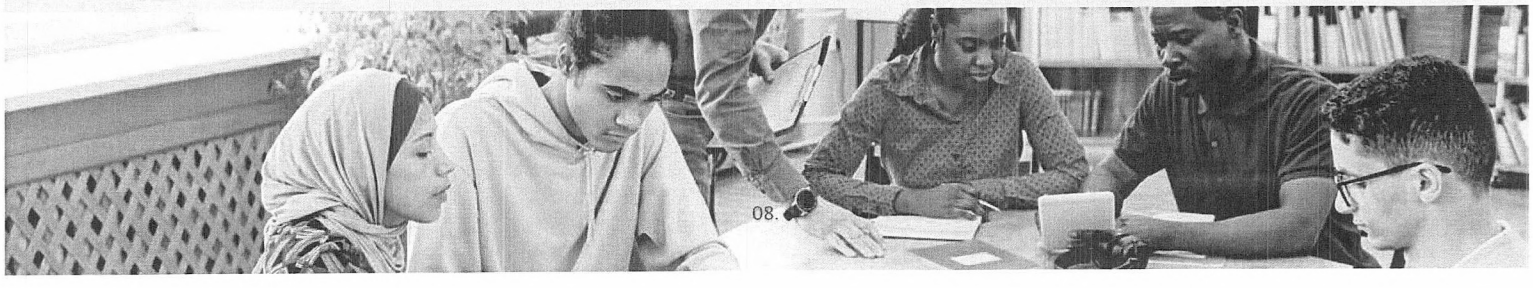
De eerste stap in deze ambitie is de creatie van een dBoS in elke multifunctionele accommodatie in Zeeuws-Vlaanderen waar er sprake is van huisvesting van Primair Onderwijs én kinderopvang.

04. Ambities voor de komende periode

De belangrijkste ambitie voor komende periode is om verdere invulling te geven aan de maatschappelijk-educatieve bibliotheek. Speerpunten hierbij zijn:

- *Laagtaalvaardigheid / Laagdigitaalvaardigheid*
  → Ongeveer 2,5 miljoen mensen in Nederland (16%) zijn onvoldoende taal en digitaal vaardig. Hierdoor hebben zij een verhoogd risico om onvoldoende de maatschappelijke ontwikkelingen te kunnen volgen. Het uiteindelijke gevolg hiervan is een verhoogde kans op sociale achterstand.
- *Bestrijding van eenzaamheid*
  → Meer dan 12% van de volwassenen in Zeeuws-Vlaanderen heeft gevoelens van ernstige eenzaamheid' (bron: RIVM).
- *Uitbreiding van de ondersteuning die de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) bieden*
  → Mede als gevolg van het grote aantal laagdigitaalvaardigen groeit de behoefte aan steun, begeleiding en hulp om met de digitale overheid om te gaan. Hieronder valt ook de digitale toegang tot medische zorg.
- *Educatieve functie volwassenen door middel van e-learning*
  → In het kader van 'een leven lang leren en ontwikkelen' past het aanbieden van trainingen en cursussen via de digitale weg.
- *Promotie van de digitale bibliotheek, aansluiting bij de landelijke ontwikkelingen hierin*
  → Naast de fysieke bibliotheek, groeit het digitale aanbod van boeken en informatie elk jaar verder.
- *De Bibliotheek op School (dBoS)*
  → Extra aandacht voor lezen, vrij lezen, begrijpend lezen en woordenschat ontwikkeling voor de kinderen tot 18 jaar.

We lichten deze ambities toe aan de hand van de maatschappelijke opgaven zoals die geschetst zijn in de Wsob en het Bibliotheekconvenant.

1. Maatschappelijke opgave geletterde samenleving

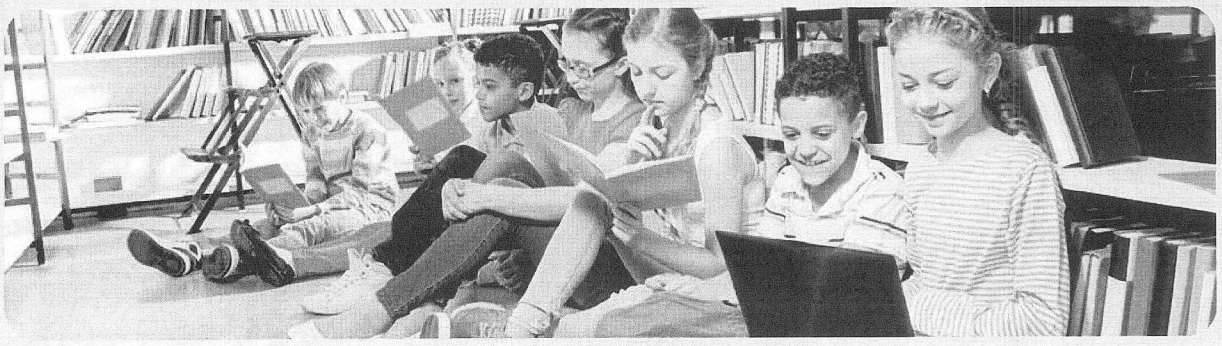
De bibliotheek speelt van oudsher een belangrijke rol bij leesbevordering. Voor de doelgroep 4-12 jaar is het onze ambitie om op elke basisschool in Zeeuws-Vlaanderen een Bibliotheek op School uit te rollen. De Bibliotheek op School is onderdeel van het leesbevorderingsprogramma Kunst van Lezen dat in opdracht van het ministerie van OCW uitgevoerd wordt door Stichting Lezen en de Koninklijke Bibliotheek (KB). Vaak bevinden deze basisscholen zich in een multifunctionele accommodatie met ook kinderopvang.

Samen met de kinderopvangorganisaties willen we programma's zoals 'BoekStart in de kinderopvang' een extra impuls geven. 'BoekStart in de kinderopvang' is een leesbevorderingsprogramma voor de kinderopvang. Het is een uitbreiding van het reguliere BoekStart-programma, om kinderen van 0-4 jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers intensief met boeken en (voor)lezen in aanraking te laten komen.

Voor de doelgroep 2-8 jaar kiezen we tevens voor een verdere uitrol van de 'VoorleesExpress'. Recent is hiermee gestart in gemeente Hulst en Sluis. Intussen is ook de gemeente Terneuzen aangesloten. De VoorleesExpress geeft extra aandacht aan gezinnen met kinderen van 2 tot en met 8 jaar die moeite hebben met taal. Twintig weken lang komt er elke week een vrijwilliger bij hen thuis om voor te lezen. Zo breiden de kinderen hun woordenschat uit, ontwikkelen ze hun taalgevoel en ontdekken ze, samen met hun ouder(s), hoe leuk boeken zijn en lezen is. De eerste gezinnen hebben het traject intussen doorlopen; anderen zijn halverwege afgehaakt. Het blijkt voor zowel het gezin als de voorleesvrijwilliger een intensief traject te zijn. De potentiële en langdurige effecten zijn echter voldoende groot om dit nog een periode vol te houden.

Voor de doelgroep 12-18 jaar willen we dienstverlening ontwikkelen voor het voortgezet onderwijs. Het gezamenlijke programma 'Meer taal in je rugzak' biedt hiervoor een uitstekende gelegenheid, waarbij met speciaal ontwikkelde programma's deze doelgroep enthousiast wordt gemaakt voor lezen. We willen voor de implementatie van dit programma een consulent voortgezet onderwijs aanstellen. Daarnaast zijn er verregaande gesprekken met Scalda om het onderwerp 'lezen en taalontwikkeling' gezamenlijk inhoud te geven. Zo is de bibliotheek onderdeel van de opleiding 'kindprofessional' en komt er een samenwerking binnen de sectie Nederlands.

Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen is sinds 2022 de coördinator voor het informele (maar ook formele) leernetwerk voor laagtaalvaardigen. Hiermee is zij spil in het netwerk van taalaanbieders in Zeeuws-Vlaanderen. En zorgt zij ervoor dat taalvragers op de juiste manier en toegespitst op de specifieke situatie les krijgen. Deze lessen kunnen op vele manieren en door verschillende instanties worden aanboden. Onderdeel van de coördinerende rol van de Bibliotheek is de implementatie en uitvoering van de, vaak aanvullende, acties zoals deze specifiek voor Zeeuws-Vlaanderen zijn benoemd door prof.dr. Maurice de Greef in zijn 'Businesscase voor de aanpak van laaggeletterdheid in Zeeland.

2. Maatschappelijke opgave participatie in de informatiesamenleving

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op ons leven. Iedereen moet kunnen meedoen in de digitale samenleving. In onze bibliotheken in Oostburg, Terneuzen en Hulst is er sinds 2021 een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Hier kunnen mensen bijvoorbeeld terecht met vragen over hun belastingaangifte, coronavaccinatie, donorregistratie, installeren van verschillende apps, toegang tot de digitale gezondheidszorg, digid-aanvraag, aanvragen bij het UWV en andere overheidszaken.

We gaan de komende jaren de ondersteuning die deze Informatiepunten bieden verder uitbreiden met onder meer extra aandacht voor de digitale medische zorg. Dat doen we in samenwerking met onze lokale partners, maar ook met landelijke partners. Daarnaast wordt de communicatie over het IDO en haar mogelijkheden geïntensiveerd.

Naast de bestaande cursussen zoals Klik&Tik (basiscursus wegwijs op de computer) en Digisterker (aanvragen en gebruiken van een digid) komt ook de cursus Digivitaler. Deze cursus is gericht op de digitalisering in de zorgsector, het effect van deze digitalisering en het vinden van de juiste routes naar de juiste zorg. Naar verwachting zal het aanbod van basiscursussen met als doel het verbeteren van de digital inclusie alleen maar verder uitbreiden.

Een aantal van de lees- en mediaconsulenten van de bibliotheek is extra opgeleid om de jeugd tot en met 12 jaar wegwijs te maken op het internet, te helpen met het zoeken en vinden van de juiste informatie en te informeren over de gevaren van internet en social media.

3. Maatschappelijke opgave leven lang ontwikkelen

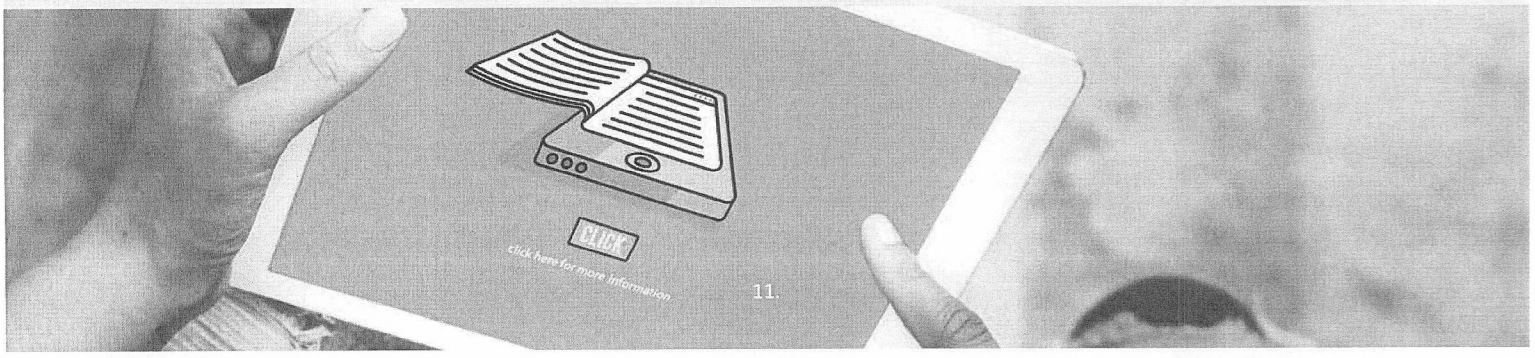
Bibliotheken dragen als partner in lokale en regionale leernetwerken bij aan de persoonlijke ontwikkeling van burgers, die voornamelijk is gericht op basisvaardigheden en arbeidsparticipatie. Daartoe wordt het landelijk dekkende programma Bibliotheek en basisvaardigheden voortgezet en uitgebouwd. Daarnaast wordt er een interactief leer- en ontwikkelplatform opgezet voor de gebruikers van bibliotheken, met inloopscholen en makersplaatsen. In onze recent geopende nieuwe bibliotheek in Terneuzen is zo'n makersplaats ingericht, waar inwoners kennis kunnen maken met nieuwe technologie. Ook bieden we via de landelijke bibliotheek een groot aanbod aan e-learning-cursussen en -trainingen aan. Dit diverse aanbod communiceren we actief aan onze leden en bezoekers.

05. De digitale bibliotheek

Naast het aanbod van een grote collectie fysieke boeken en andere materialen zoals tijdschriften en dvd's, vindt kennis- en informatieoverdracht steeds vaker plaats via de digitale weg. De bibliotheek kent een aparte afdeling die ervoor zorgt dat deze kennis en informatie tijdig en volledig beschikbaar is. Hierbij valt te denken aan:

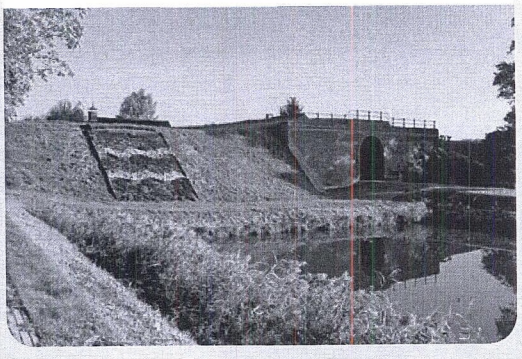
- Aansluiting bij alle landelijke digitale ontwikkelingen vanuit de Koninklijke Bibliotheek. De KB heeft de wettelijke taak de digitale bibliotheek te ontwikkelen en beschikbaar te stellen. Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen heeft daarbij de taak dit voor alle inwoners van Zeeuws-Vlaanderen openbaar te maken.
- Aanbieden van e-books en de luisterboeken van de bibliotheeksector
- Aanbieden van e-tijdschriften
- Aanbieden van e-learning programma's
- Verder professionaliseren van de website
- Uitbrengen van de maandelijkse digitale nieuwsbrief
- In gezamenlijkheid met de Provinciale Ondersteunings Instelling (POI) inzetten van marketinginstrumenten.

De digitale bibliotheek biedt zowel producten en diensten aan, maar ondersteunt ook de processen op de vestigingen en de trainingen en cursussen. Daarnaast ondersteunt zij de genoemde 3 maatschappelijke opgaven.

06. Specifieke ambities per gemeente

Gemeente Sluis

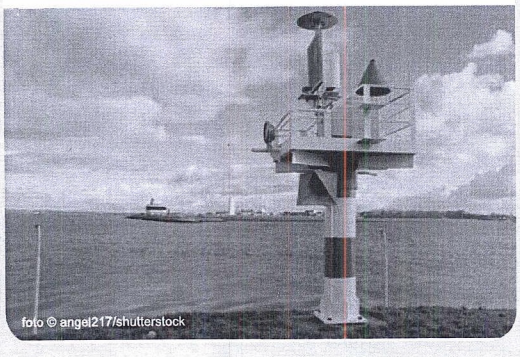
De bibliotheek heeft een centrale locatie in Oostburg en een kleinere (onbemande) locatie in Breskens en IJzendijke. De openbare bibliotheek en de schoolbibliotheek en mediatheek van het Zwin College zijn in één pand gehuisvest, maar de voorziene organisatorische samenwerking of fusie ten aanzien van collectie, personeel en budgetten is nog niet gerealiseerd. Een verdere intensivering van de samenwerking tussen de mediatheek en de bibliotheek is gewenst vanuit de gemeente en zal ook gestalte krijgen. De bibliotheek in Oostburg heeft ook een IDO.
Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen heeft in 2019 een aanvraag gedaan voor een tijdelijke stimuleringssubsidie voor het behoud van bibliotheken in kleine gemeenten (regeling naar aanleiding van de motie Asscher). Deze aanvraag is toegekend en in augustus 2022 is de nieuwe vestiging in IJzendijke geopend.

De overige vestigingen in de gemeente zijn primair gericht op de jeugd tot en met 12 jaar en op de samenwerking met de scholen en de kinderopvang. Bibliotheek Breskens is ook onbemand toegankelijk.

Speerpunten voor de gemeente Sluis zijn uitbreiding van het aantal locaties met een Bibliotheek op School, uitbreiding van de maatschappelijke functie van de bibliotheek en de uitbouw van de samenwerking tussen de mediatheek van het Zwin College en de bibliotheek Oostburg.

Daarnaast is Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen betrokken bij het plan voor de herindeling van Oostburg.

Gemeente Terneuzen

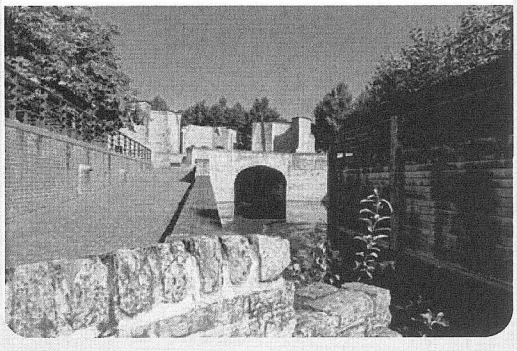

Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen heeft negen vestigingen in de gemeente Terneuzen. Enkele jaren terug is duidelijk geworden hoezeer de gemeenteraad en de inwoners van de gemeente Terneuzen hechten aan het behoud van deze bibliotheekvestigingen. Uit de Nota Kunst en Cultuur van de gemeente: *We werden toen als gevolg van de economische crisis geconfronteerd met de noodzaak tot bezuinigingen. Eén van de bezuinigingen was een korting op het subsidie aan de bibliotheek. De bibliotheek wilde die bezuiniging invullen door sluiting van vijf van de negen bibliotheekvestigingen. Uiteindelijk hebben we als gemeente de bezuinigingsbedragen gewijzigd en aangegeven dat de bibliotheekfilialen in de kleine kernen voortaan met vrijwilligers moeten worden opengehouden.*

In 2022 is de nieuwe bibliotheek in Terneuzen centrum geopend op de Kop van de Noordstraat. Deze bibliotheek heeft voor de verkiezing van Beste Bibliotheek van Nederland 2022 op de shortlist gestaan maar heeft helaas niet gewonnen. Met deze bibliotheek zetten we vol in op de verblijfsfunctie van de bibliotheek. In een prettige sfeer kunnen kinderen hun boeken uitzoeken, jongeren studeren en ouderen hun dagelijkse krant lezen. De prettige sfeer nodigt ook eenzamen uit deel te nemen aan alle activiteiten of mensen te ontmoeten. De vestiging beschikt verder over 3 zalen die als studieruimte of als vergaderruimte worden ingezet. De vestiging beschikt ook over een werk- of makersplaats. Hier is het mogelijk voor alle inwoners van Zeeuws-Vlaanderen om kennis te maken met nieuwe techniek en technologie. Deze vestiging heeft ook een IDO.

De overige vestigingen in de gemeente zijn primair gericht op de jeugd tot en met 12 jaar en op de samenwerking met de scholen en de kinderopvang. Meerdere vestigingen zijn ook onbemand toegankelijk en daardoor ook geschikt voor het volwassen publiek. Alle vestigingen hebben ook een collectie voor volwassen. In de vestigingen in Axel en Sas van Gent vinden ook activiteiten plaats op het gebied van verminderen van laaggeletterdheid en vergroten van de digitale vaardigheid. De bibliotheek in Hoek krijgt een onderkomen in de nieuwe multifunctionele accommodatie.

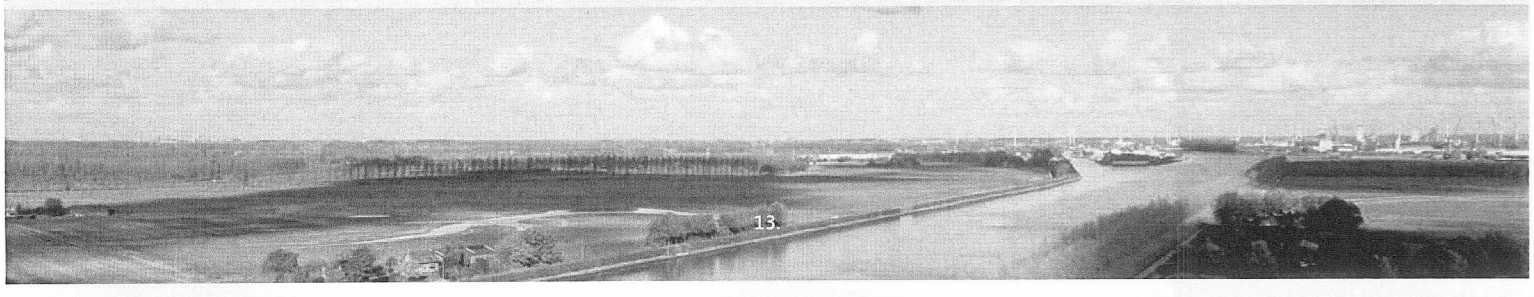
Gemeente Hulst

In de binnenstad van Hulst is in 2021 een nieuwe vestiging geopend, waar je naast het lenen van boeken ook terecht kunt voor exposities, cursussen en het bezoeken van het Taalpunt; waar taalvragers en taalaanbieders informatie en lespakketten kunnen halen. Kinderen worden voorgelezen tijdens de Kinderboekenweek en pagadder Biblio vertelt je een mooi verhaal. De vestiging in de binnenstad leent zich bij uitstek om de doelstellingen met betrekking tot het verminderen van eenzaamheid te realiseren; is ingericht voor trainingen digitale vaardigheden en heeft de taak overgenomen van de ter ziele gegane Seniorenweb. Deze vestiging heeft ook een IDO. Door de flexibele inrichting zijn lezingen tot 50 personen mogelijk.

In gemeente Hulst is er op elke basisschool een Bibliotheek op School (dBoS). Dat geeft de gelegenheid om dit concept ieder (school)jaar weer verder te ontwikkelen. De gemeente Hulst heeft hiermee een voorbeeldfunctie voor zowel de regio Zeeuws-Vlaanderen als voor de rest van Nederland. Er worden vervolgstappen genomen om ook de kinderopvang in de gemeente volledig te betrekken bij dit programma.

De vestigingen in Kloosterzande en Vogelwaarde zijn primair gericht op de jeugd tot en met 12 jaar en op de samenwerking met de scholen en de kinderopvang. Deze vestigingen zijn ook onbemand toegankelijk en daardoor ook geschikt voor het volwassen publiek. De vestiging in Kloosterzande heeft ook een collectie voor volwassenen.

07. De organisatie

Bedrijfsvoering
De afgelopen jaren zijn efficiencyslagen gemaakt in de ondersteunende diensten en in de zelfbediening voor de bezoekers in alle vestigingen. De komende jaren worden hierin verdere stappen gezet. Denk daarbij aan de boetevrije bibliotheek, een centrale Zeeuwse ledenadministratie en vereenvoudiging van het bestelproces van nieuwe boeken en het proces van boekverwerking. Er is een onderzoek gaande om, onder speciale voorwaarden, een gratis abonnement voor volwassenen te introduceren.

Personeel
De transitie naar de maatschappelijk-educatieve bibliotheek vraagt om nieuwe kwalificaties, competenties en vaardigheden van onze medewerkers. Nieuwe collega's zijn gestart met de Basisopleiding Bibliotheekwerk en ook is er aandacht voor de opleiding tot community librarian, waarbij de rol van het netwerken in de regio met verschillende organisaties centraal staat.

De komende jaren is er veel uitstroom en instroom in onze bibliotheken. Aandacht zal dus uitgaan naar het aantrekken, behouden en ontwikkelen van onze medewerkers. Specifiek hebben we de ambitie om een nieuwe functie als consulent voortgezet onderwijs in te vullen, om zo de samenwerking met het voortgezet onderwijs een verdere impuls te geven. Een combinatie met het MBO is hierbij essentieel, omdat er veel vraag is naar de samenwerking tussen onze bibliotheken en het MBO.

Vrijwilligers
In onze organisatie werken meer dan 130 vrijwilligers op allerlei gebieden: bemanning van kleine vestigingen, het verzorgen van boek aan huis (voor mensen die niet zelf naar de bibliotheek kunnen komen), voorleesvrijwilligers, boekfietsvrijwilligers, (digi)-taalvrijwilligers en vrijwilligers die helpen bij onze activiteiten en bij het opruimen van de ingeleverde collectie. We zijn er trots op dat zo'n groot team van vrijwilligers bereid is om onze bibliotheken te ondersteunen.

Governance
Onze bibliotheekorganisatie werkt op basis van de Code Cultural Governance en onze activiteiten worden actief getoetst aan deze code. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en de algemene zaken van onze organisatie. De Raad van Toezicht geeft gevraagd en ongevraagd advies en is actief betrokken bij het meedenken over de strategische koers van de organisatie. De directie zorgt ervoor dat de Raad van Toezicht alle informatie ontvangt die nodig is om deze rol goed te kunnen vervullen.

Verantwoording
De verantwoording van de waarde van de bibliotheek zal verschuiven naar maatschappelijke relevantie, de impact op de bevolking, het effect van alle nieuwe dienstverlening en de publieke waarde van de bibliotheek. Er wordt dus niet alleen meer gekeken naar uitleencijfers en aantal leden, maar er zal een aanvullende rapportage worden opgesteld die gericht is op de maatschappelijke bibliotheek. Veelal wordt deze rapportage landelijk ontwikkeld.

Samenwerking in het Zeeuws Netwerk
De organisatie is onderdeel van het Zeeuwse bibliotheeknetwerk. In samenwerking met de overige bibliotheekorganisaties in Zeeland zijn afspraken gemaakt over een gelijkluidend abonnement voor alle Zeeuwen, over het interbibliothecair leenverkeer (IBL: alle boeken zijn voor alle Zeeuwen beschikbaar) en wordt er gezamenlijk gebruik gemaakt van het bibliotheekautomatiseringssysteem. Ook over andere onderwerpen zoals marketing en communicatie vindt nauwe samenwerking plaats.

Samenwerking in het Zeeuws-Vlaamse Netwerk
Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen is onderdeel geworden van een netwerk met diverse partners. Al eerder werden het PO, VO en de kinderopvang gememoreerd. Dit netwerk is uitgebreid naar de maatschappelijke partners, de welzijns-instellingen in de gemeenten en de culturele instellingen. Dit zal in de komende jaren zowel intensiveren als uitbreiden.

Ontwikkelingen vanuit Den Haag
De maatschappelijke rol van de bibliotheek is ook in Den Haag niet onopgemerkt gebleven. Voor de komende beleidsperiode komt extra aandacht en financiële middelen om deze rol verder uit te breiden en, veel belangrijker nog, te verdiepen. Er komen middelen voor versterking van het bibliotheekvestigingennetwerk; voor de aandacht voor laagtaalvaardigheid en de verdere implementatie van dBoS. Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen zal van alle mogelijkheden proberen gebruik te maken.

Kwaliteitscertificaat
Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen is gecertificeerd volgens de kwaliteitseisen die zijn gesteld door de brancheverenigingen. Daarmee toont zij aan te voldoen aan alle verwachtingen die momenteel aan een bibliotheekorganisatie worden gesteld. De certificering is een voorwaarde om deel te mogen uitmaken van het landelijke bibliotheeknetwerk. Het certificaat is geldig tot en met 2026.

08. Speerpunten periode 2023 - 2026

Naast het reguliere aanbod en aandacht voor het bibliotheekwerk in het algemeen, gelden voor de periode 2023-2026 de volgende speerpunten:

- Uitbreiding van de dienstverlening voor de jeugd tot 12 jaar door middel van openstelling van dBoS in alle multifunctionele accommodaties waarin het primair onderwijs en kinderopvang aanwezig is.
- Uitbreiding van de dienstverlening voor de jeugd van 12 tot 18 jaar door middel van dBoS Voortgezet Onderwijs en aanstelling van een (parttime) consulent VO.
- Verder uitbreiding van de dienstverlening die bij het IDO wordt aangeboden.
- Verdere intensivering van de aandacht voor en activiteiten gericht op het verminderen van laagtaalvaardigheid in de regio.
- In samenwerking met de maatschappelijke organisaties extra aandacht geven aan eenzaamheid en het voorkomen daarvan.
  Deelname aan het project Tel mee met Taal.
- Participeren in het nieuwbouwproject multifunctionele accommodatie in Hoek.
- Intensivering van de samenwerking met alle sociale partners.
- Activiteiten gericht op het werven en behouden van de vrijwilligers.
- Opstellen meerjarig personeelsontwikkelingsplan.

09. Organogram

Ondernemingsraad

Raad van Toezicht

Directie

Ondersteuning

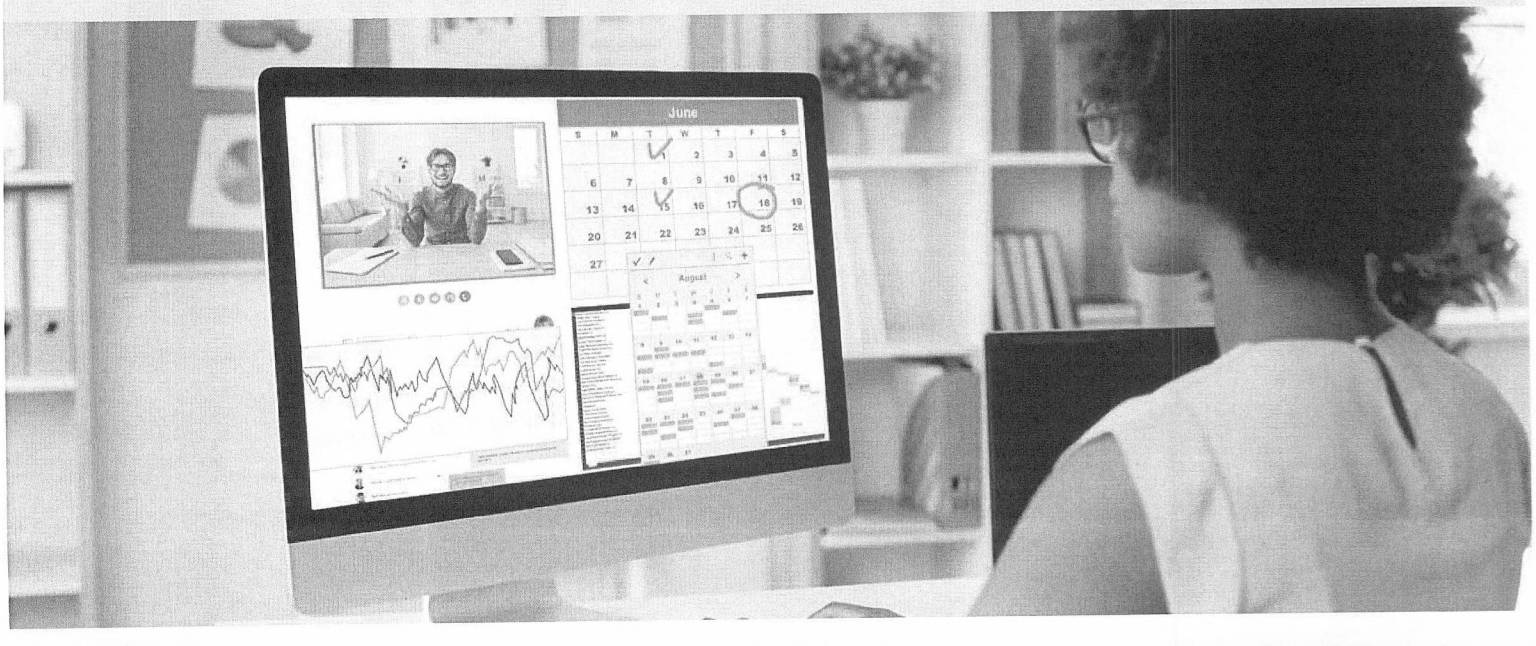
Secretariaat
Financiën
ICT

Vestigingen	Programmering	Educatie jeugd	Digitaal
Personeelsplanning Collectie Collectieaanschaf IBL Ledenadministratie Boedeadministratie Onderhoud Schoonmaak	Activiteiten Cursussen Zaalverhuur Lezingen Tentoonstellingen Werkplaats Netwerk	dBoS onderwijs Voortgezet onderwijs Kinderopvang Voorlees Express BoekStart Lees- & Mediaconsulent MBO	E-books Website Nieuwsbrief Nieuwe technologie E-learning Info-borden

Vrijwilligers

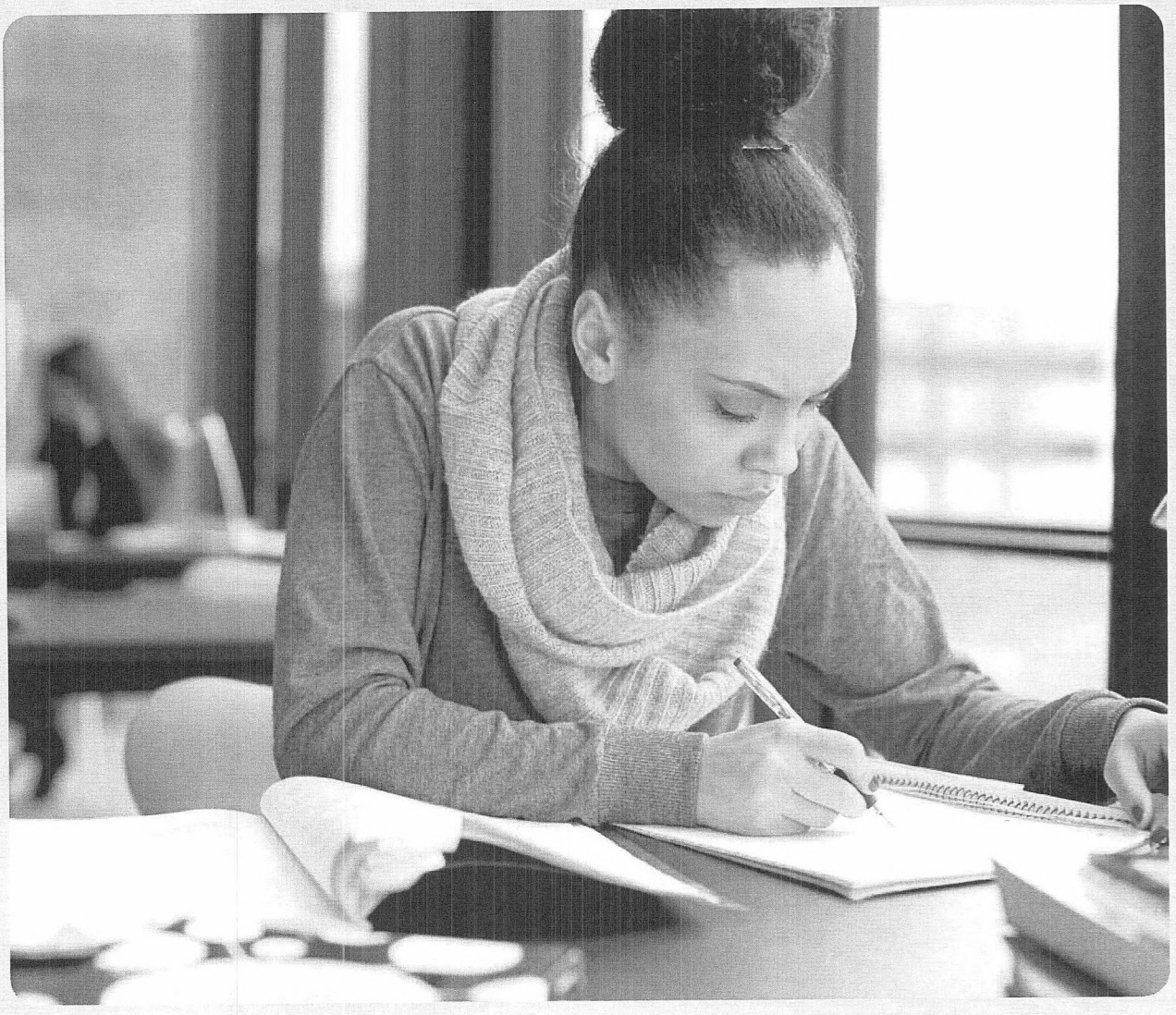
10. Begroting

Zie bijlage.

11. Literatuur

- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), 2015
- Raad voor Cultuur, 'Een bibliotheek voor iedereen', 2020
- Bibliotheekconvenant 2020-2023 - Convenant houdende afspraken over de bijdrage van de bibliotheekvoorziening in Nederland aan maatschappelijke opgaven
- Netwerkagenda Openbare Bibliotheekvoorzieningen 2021-2023
- Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen Jaarverslagen 2020, 2021
- Gemeente Hulst: 'De kunst van het leven', Kunst & Cultuurvisie van de gemeente Hulst, 2022-2026
- Gemeente Terneuzen: Nota Kunst en Cultuur 2020
- Gemeente Sluis: Krachtig Verbonden, Visiedocument 2021-2025
- Website RIVM
- Prof. Dr. M. de Greef, 'Businesscase voor de aanpak van laaggeletterdheid in Zeeland'

de Bibliotheek
Zeeuws-Vlaanderen
...is van iedereen